Do Võ Phi Hùng Cựu HS Petrus Ký (67-74) tặng Huỳnh Chiếu Đẳng chủ Kho Sách Xưa Quán Ven Đường (scan từ microfilm của Đại Học Cornell)

SỐ THỨ 842 NGÀY THỨ HAI 22 NOVEMBRE 1920—NGÀY 13 THÁNG MƯỜI ANNAM NĂM (Canh-thân) NĂM THỨ 13

Lục Tỉnh Tân Văn

陸省新聞

Gérant—NGUYỄN-V-CỦA

ADMINISTRATION ET RÉDACTION: Saigon, Rue Catinat, 168 156 (1er Etage)

GIÁ BÁN: Nam-kỳ, Trung-kỳ và Cao-man
Một năm . . . . . 6$00
Sáu tháng 3 50
Ba tháng 2 00
Mua báo thì kể từ ngày mồng 1 và ngày 15 mỗi tháng mà phải trả tiền trước.

MỖI TUẦN LỄ RA BA KỲ: NGÀY THỨ HAI, NGÀY THỨ TƯ VÀ NGÀY THỨ SÁU
Mỗi số bán lẻ . . . . . 0$04
TÉLÉPHONE N° 175 Adresse télégr.: LUCTINH-SAIGON

GIÁ BÁN: Bắc-kỳ, Lào, Đại-Pháp và thuộc địa
Mỗi năm . . . . . 7$00
Sáu tháng 4 00
Ba tháng 2 25
On s'abonne sans frais dans tous les bureaux de poste.

POUR LES ANNONCES, s'adresser: à SAIGON: Aux bureaux du journal à HANOI: Aux bureaux du Trung-Bắc-Tân-Văn.

On traite à forfait pour les contrats de longue durée. Les prix sont payables d'avance

MỤC-LỤC

1. — Tin điện của quan Tổng-thống M. Long cảm tạ bá tánh Saigon.
2. — Quan quyền Tổng thống Đông pháp đi Cao mên.
3. — Một quan Đầu phòng mới.
4. — Vì gia tài tra thuốc độc.
5. — Quan Toàn quyền Long xuống làn.
6. — Hoàng thượng đức Khải định.
7. — Quan Toàn quyền Long xất lớn.
8. — Quan quyền Tổng thống Le Gallen khỏi sự làm việc.
9. — Phansa nhân vật.
10. — Phần quan báo.
11. — Phong tục.
12. — Lời rao.
13. — Thông báo
14. — Hương truyền
15. — Oan kia theo mãi

附借國債 SOUSCRIVEZ A L'EMPRUNT NATIONAL 義民必宜

Nghĩa dân nên mua giấy quốc-trái

TIN ĐIỆN CỦA

Quan Tổng-thông Maurice LONG

Cảm tạ bá tánh Saigon

Ngài có gởi điện tín lại cho quan quyền Tổng-thống Le GALLEN như sau nầy:

Tổng-thống Đông Pháp thừa-hành ký quan quyền Tổng-thống Le GALLEN Saigon, nhà giám.

Bổn-chức, thật lấy làm cảm tình và khoan-khoái biết mấy mà được thấy cái biểu động tình ngày hôm qua của bá-tánh đến tiễn-hành; vậy bổn-chức cậy ngài sẽ tỏ lòng thay mặt thế lời mà tỏ mấy câu chân-chứa của bổn-chức lại cho mọi người Nào Bản-nghị-viên Hội-đồng Quản-lạt, Hội-đồng Thành-phố Saigon và Cholon, Hội-đồng Thương-mãi và Nông-tang, nào văn-võ lưỡng biền nào mấy ông đại thương-cuộc và kiều quan chức việc các ty các sở, — nghĩa là toàn dân tộc khoan-hòa và trung hậu nầy — ta lấy niềm huynh-đệ mà cảm tạ chung tất cả. Buổi tiễn hành mà được trông thấy cái biểu tuyển-ái, tình mục như vậy, sẽ để thêm cho ta một tấm lòng hăng-hái rất quí-chuộng đặng thi-thố công-vụ lớn-lao, bổ công-nên mà ngày còn ở Đông Pháp, hằng bạn-bịu lòng ta và ta cũng quyết trả tất nhiệm thành thi-thố tận tâm kiệt lực.

Mấy lời thân-ái lấy dạ tín-thành, gọi là gởi lại, quan Tổng-thống biết cho.

Ký tên: Maurice LONG

Quan quyền Tổng-thống Đông-Pháp đi Cao-mên

Khi ngài được chánh-phủ giao phần trách-nhậm to tác nầy, thì ngài đi với thơ ký riêng của ngài hồi 5 giờ sớm mai ngày 19 Novembre lên Nam-vian ra mắt Hoàng-Lân Sisowat, ngỏ kết giây thân-ái cùng nhau vậy.

Ngài đi xe hơi lên Banam, đó ngài ngồi trượt thủy-thuyền đi Nam vian, chừng tối 11, 12 giờ trưa thì đến, nếu giọc đường chẳng có việc ngăn trở gì.

Tối lại, ngài trở về Saigon cũng đi như lúc lên hồi buổi sáng. Trước ngày quan quyền Tổng thống đi đó, thì có quan ba Guyonnar và một người coi máy đi trước lên Banam, đặng kiểm điểm máy móc của trượt thủy thuyền lại cho đâu đó chắc-chắn ngỏ hầu ngày nay đưa quan Le GALLEN, lên tỉnh thành Nam vian.

Một quan Đầu-phòng mới

Trọn buổi mai, quan Le Prévost mắc lo giao việc ngài lại cho quan Caire thế, vì quan quyền Thống-đốc Nam-kỳ M. Quesnel đem ngài lên làm quan Đầu-phòng. Thật là chọn lựa người rất là xứng đáng với mối trách nhậm vậy. Thế thì quan Caire thay làm chức Tư thơ-ký cho hai quan Gourbeil và Destenay, chức phận khéo giao cho ngài làm được vẹn toàn mọi lẽ.

Năm 1914 được phép về quí-quốc nghỉ, thì lại gặp cơn binh-cách nổi lên. Nhập cơ ban đầu quan Caire được đông chức độc, đánh lân một trận giặc, ngài được thăng chức quan ba, lãnh thưởng hữu-tinh, kim bài chiến công và bổn lầu hàu khen trước mặt cơ-binh.

Ngài tại hồi Đông-pháp năm 1919 trấn-nhậm tại tỉnh Tây-ninh, nơi khi ngài đi còn để lại nhiều sự mến mễ tiếc thương, mà chúng độc-giả đã từng hay biết hết.

Bổn báo có mấy lời kính khen quan quyền Thống-đốc, khéo tìm tay giúp việc minh phải người như vậy, người mà tất cả nhân dân trong lục-châu nầy đều ngợi khen, mến chuộng.

Và bổn-báo cũng kính mừng cho quan Caire được quan quyền Thống-đốc biệt-nhãn ngài lắm.

Vì gia tài tra thuốc độc

Hà nhẫn độc thương!

Tại Thủ-đức, có bà Đinh-thị-Đoàn tuổi ngoài tám mươi, góa chồng, — ấy là lẽ thường trong thiên hạ — nhà giàu có lớn, có một trai tên là *Phạm-văn Lân*. Tên Phạm-văn-Lân nầy có vợ có ba con, trai là *Phạm-văn Mười*, còn gái thì gả cho tên *Dương văn-Lợi*.

Bà Đinh-thị-Đoàn còn có một chán gái kêu thầy bà, cô tên là *Đinh-thị-Lộc*, con gái của thầy bà. Đinh-thị-Lộc cũng sẽ đặng hưởng phần gia tài của bà, khi mãng phần, giao cho cô là Đinh-thị-Đoàn giữ, hoặc là phần gia tài bên kiến họ Đinh chưa kịp chia. Cô ấy nên sự nghiệp của bà Đinh-thị-Đoàn có hai người thường: con là *Phạm-văn-Lân*, cháu là *Đinh thị-Lộc*.

Bỗng nhiên, trong tuần tháng Septembre năm nay, bà Đinh-thị Đoàn cùng con là Phạm-văn-Lân, ở Bình quới-Đông, Thủ-đức, xuống qui đưa tại phòng Điền-lý Saigon mà cáo chán bà là Đinh-thị-Lộc tra thuốc độc giết bà (thuốc bông bông Trước-đào) Quan tòa tra cứu xong, ngày 6 Octobre bà cả làm tiền cái hạn. Bà tuy là bà tuổi mà đã cũng không bỏ qua, cứ việc tra xét rõ.

Thành thử tối đến ngày 8 Novembre, *Dương văn-Lợi* là rể của Phạm-văn-Lân, cháu rể của bà, vào quan Bối-thẩm cáo rằng vụ tra thuốc độc đó chẳng phải là Đinh-thị Lộc làm, ấy là cha vợ *Phạm văn-Lân* với chồng vợ nó là *Phạm-văn-Mười* âm mưu hại *Đinh thị-Lộc* cho mất phần ăn. Chẳng phải chuyện mà thôi, mà Dương-văn-Lợi lại làm điều bằng cớ hiển nhiên cho quan Bối-thẩm tin thật, như: là thuốc độc, Dương-văn-Lợi nói chính mình tên Phạm-văn-Mười, em vợ nó, đi mua bông Trước-đào tại chợ Thủ-đức cầm về làm ra, rồi lại phao rằng của Đinh-thị-Lộc. Phao rồi, tên Mười lại đi rước quan thầy thuốc Denier và trưởng-tòa Chiếtien đến, một người thí nghiệm thuốc, một người vi bằng. Lời cáo của Dương-văn-Lợi làm cho quan Bối-thẩm phải tin, đòi tên Phạm-văn-Mười tới phòng mà cật vấn. Mười chối — ấy cũng là lẽ cố nhiên — nói bữa ấy đi tới viếng tên Hải chớ không có đi chợ Thủ-đức và nó chẳng hề có mua bông trước-đào. Tên Mười chối vậy, mà Bối-thẩm chẳng lo qua, đòi những chứng cớ tới tra cho rõ ràng hư thiệt, nhứt là mấy tên đánh xe của tên Mười khai. Đòi mấy tên đánh xe xuống hỏi tên nào cũng nói rằng không có đánh xe cho tên Mười đi, như lời tên Mười đã khai bữa trước. Tức thì quan Bối-thẩm dạy dẫn tên Phạm-v-Mười xuống khám cầm giam.

Nói về tên Phạm-v-Lân, con trai bà Đinh-thị-Đoàn, đã cùng bà tiên cáo Đinh-thị-Lộc trong tuần tháng septembre, trước đã có nói, thấy con mình là Phạm-v-Mười bị giam, đau lòng xót dạ, gượng lụy chứa chang, bèn vào quan Bối-thẩm mà khai thật.

Sự tích như vầy:

Biết rằng gia-tài bà Đinh-thị-Đoàn sẽ chia hai, mộ là con, hai là cháu, Phạm-văn-Lợi có lòng tham muốn ăn lấy một mình, nên tăng ngày lo mưu định kế làm cho Đinh-thị-Lộc mất phần, song ghe phen làm không nên việc. Nhưng mà biết tỏ cùng ai, nếu chẳng phải người rành lẽ [illegible] với mình có tình cô kín, [illegible] có thầy giáo tên là [illegible] cùng chuyện [illegible] thầy mưu cho Phạm-v-Lân [illegible] sa cũng như [illegible], hễ người thừa hưởng [illegible] thí nghiệm-thuốc, thì [illegible] trong gia-tài.

Cắt nghĩa cho Phạm-v-Lân nghe hiểu rồi lại sắp đặt chước qui mưu thần, dạy Phạm-v-Lân làm như thế mà phao cho Đinh-thị Lộc, phải bị mất phần ăn.

Lân nghe lời làm y, mới báo con là Đinh-thị-Lộc đi mua bông trước-đào về làm độc dược, [illegible] cho Đinh-thị-Lộc thử [illegible] quan thầy thí nghiệm [illegible].

Mẹ là Đinh-thị-Đoàn đâu rõ tri cơ, nghe theo lời con, cho cháu mình là Đinh-thị-Lộc [illegible] nơi hại. Bởi vậy, cuối tuần tháng août bà làm quân phần, không chia cho Đinh-thị-Lộc, rồi lại qui đơn dâu cáo Đinh-thị-Lộc.

Làm ra cơ đồi cũng vì y, (Phạm-văn-Lân) có lòng tham mong ăn một mình cho trọn, nên nghe lời Huỳnh-văn-

Do Võ Phi Hùng Cựu HS Petrus Ký (67-74) tặng Huỳnh Chiếu Đẳng chủ Kho Sách Xưa Quán Ven Đường (scan từ microfilm của Đại Học Cornell)

Rượu mạnh hiệu DEJEAN đá thơm mà lại ngọt
làm cho những tay thạo rượu thảy đều khen ngợi
Chỉ một mình hãng Denis frères *có trữ mà thôi*

Hải xuôi quây, kỳ trung y quê mùa, chẳng biết kể ấy mà làm. Bởi vậy khi làm vở lở ra rồi, y thấy quan đề-đức hai lần mà tra vấn, thì y sợ lắm, sợ đổ bể ra ở tù, nên y có than thở với Huỳnh-văn-Hải. Huỳnh-v-Hải nói không sao, bảo y đừng sợ, việc dầu có đổ bể ra, bất quá mướn một hai ông Trạng-sư bào chữa cho, chẳng cang cớ gì mà sợ.

Phạm-văn-Lân khai thiệt rõ ràng, quan Bồi-thẩm liền sai bắt tên Huỳnh-văn-Hải dẫn nạp. Hồi Huỳnh-văn-Hải, có đủ chứng cớ, Huỳnh-văn-Hải nói không đi, bữa 16 Novembre, quan Bồi-thẩm bắt tên Huỳnh-văn-Hải mà hạ ngục.

Thoảng lại cơ thâm họa diệt, lại có câu nhữ tác ưng huờn, tưởng như Huỳnh-văn-Hải, với Phạm-văn-Mười và Phạm-văn-Lân muốn ích kỷ hại nhân, dầu đền thế nào, bất oán thiên hề bất vưu nhân, cũng cam bụng chịu. Nhân mà độc hơn hết là Huỳnh-văn-Hải, có phước học đặng ít nhiều, nỡ chẳng thương mà dắc dìu kẻ dốt, lại đi vì tiền huê-hồng của Trạng-sư mà đi nghiền chuyện, bày mưu độc sử.

Nếu các quan Trạng-sư mà nghiêm giữ danh phận mình, chẳng dùng những tay đem mối như Huỳnh-văn-Hải, thì trong chôn thôn quê ít có những chuyện nói da xáo thịt.

M. H. L.

Quan Toàn-quyền Long

XUỐNG TÀU

Cuộc tiễn hành của quan dân Saigon

Bổn-quán kỳ rồi đã có nói, quan Toàn-quyền sẽ rước khách tại Nhà-rồng (trong một phòng kia). lúc 10 giờ chí 11 giờ khuya, thì đã có quan dân Phan-sa Annam đến mà chúc cho ngài, lịnh phu-nhơn và lịnh ái-nữ của ngài, thượng lộ bình an mà trở lại cho mau với Thuộc-địa.

Đường sập để vào đến ngài, hai bên có treo đèn giấy bông, còn trên cây thì treo đèn ngũ sắc coi rất xinh đẹp. Cũng là tay thợ, mới có ý kiến thức, khéo vẽ viên, như thế là ông Saint Nicolas sở Công-chánh.

Chừng 10 giờ qua 10 phút, thì hai ông bà đã đến, có quan quyền Tổng-thông Le Gallen bộ tùng, tức thì nhạc trỗ động Marseillaise.

Ngài vào nhà rồi, thì tiếp khách liền, hết thảy các quan và các hương chức Annam Saigon, đều đủ mặt, chen dành nhau mà vào cho đến ngài. Trong lúc nầy nhạc binh đánh bản dục rước khách.

Còn ngoài vườn Nhà-rồng thì lại cộ đèn, đi vòng theo chung quanh vườn, có nhạc lính-tập đi đầu, mà sau lại cũng có theo ít con ngựa giầy và cộ đã đầu rồi của hạt Giađịnh nữa.

Qua 10 giờ rưỡi, thì thiên các nhứt phương, một đàng ai về nhà nầy, còn một đàng thì quan Toàn-quyền và gia quyến xuống tàu, có ông Le Gallen và ông Queseul đưa theo.

Bổn-quán cũng chúc một lần chót nữa, cho quan Toàn-quyền, lịnh phu-nhơn và lịnh ái-nữ, đường sá bình an và về Mẫu-quốc cho vui vẻ.

P. d. Ng. h. V.

Hoàng-thượng đức Khải-Định

Thơ cho quan Toàn quyền M. Long.

Huế, le 10 novembre 1920.

Hoàng-thượng Đại-việt-Nam, thơ cho đức Toàn-quyền Đông-pháp.

Đức Toàn-quyền,

Vừa mắng tin của quan Thống-sứ Huế, Trẫm mới hay ngài sẽ về Mẫu-quốc mà lo cho hoàn-thành những điều đã ước định rất nên cần ích cho xứ Đông-pháp.

Quan dân của Trẫm cũng đồng hay như vậy, mà lại cho rằng ngài về Mẫu-quốc, chắc các việc được hoàn-thành và sẽ may mắn cho xứ sở của Trẫm biết bao cho nên trẫm cũng hết lòng ao ước cho cái vọng ước nó sẽ thành-tựu như ý ngài đã định.

Nghĩ vì ngài đi cũng gấp quá, làm cho Trẫm không có thể chi mà gặp ngài cho được, sự làm cho Trẫm chẳng vui, nên Trẫm phải dụng thơ nầy, theo lễ thường, mà cầu xin cho ngài, và gia quyến của ngài được mạnh giỏi, đường xá bình yên.

Riêng tưởng sự rẽ phân nầy cũng là theo lúc đó mà thôi, chớ trời cũng còn dành để nhiều khi Trẫm con hưu hạnh mà gặp ngài.

Ký tên : KHẢI ĐỊNH.

Ph.d. N. h. V.

∴

DÂY-THÉP CÁC NƠI GỞI CHO QUAN TOÀN-QUYỀN.

Lúc ngài tạm phế Đông-Pháp, kính xin ngài và gia-quyến cùng các chức hộ-tùng nhậm lời cảm tạ, đi đường bình an và trở qua mạnh mẽ, của tôi và của phòng Canh nông Đông-kinh và các miền Bắc Annam.

Ký tên : LAUMONIER.

Trước khi ngài từ biệt Đông-Pháp quả-nhân xin nhắc lại sự trực tình quả-nhân đã chúc cho ngài thượng lộ bình-an, về Mẫu-quốc mạnh giỏi rồi trở qua Thuộc-địa cho mau.

Quả-nhân cũng xin ngài nói giùm với Mẫu-quốc, sự ngay thẳng và trung tín nó đã buộc đời đó quả-nhân và nhơn-dân Annam với Mẫu-quốc vì tình thân thiết tùng phục.

Hoàng-đế Annam.

Ký tên : KHẢI-ĐỊNH.

∴

Quan Toàn-quyền, gởi cho quan Thống-sứ Huế.

Xin ngài trao dây-thép nầy cho Hoàng-thượng. Tôi hết lòng cảm cảnh những lời chúc của Hoàng-thượng, nhứt là những tình thân thiết mà Hoàng-thượng đã tỏ ra, tôi xin kính lại cho Hoàng thượng rõ những sự trực tình thân thiết của tôi và từ rày tôi giữ lòng cầu khấn cho Hoàng-thượng và xứ sở Annam.

Thay vì Chánh-trị Bảo-hộ Annam, tôi kính chúc ngài thượng lộ bình-an và những điều định ước của ngài sẽ được Mẫu-quốc châu phê cho mau thì may mắn và phát đạt cho Đông-Pháp lắm.

Annam Thống-sứ,

Ký tên: TISSOT.

∴

Lời quan Chủ-tọa Cơ-mật, mà quan Thống-sứ Annam nói lại với quan Toàn quyền

Huế, le 16 novembre 1920.

Ông chủ tọa cơ-mật cầu tôi gởi cho ngài.

Nhà-nước Annam xin nhắc lại sự trực tình, tín-mục, về những sự mà ngài đã ước định rồi và cũng nom nghe sẽ thành-tựu được. Ông kính chúc cho ngài và gia quyến ngài thượng lộ bình an, và ông lại trông ngài mau trở lại.

Trường nào lệ luật trừng trị tuồn trong gắc gao, nghiêm chỉnh chẳng khác nhà học-đường, ấy là.	NGUYÊN-XÍCH-
Trường nào có thầy dạy Luân lý giữ gìn nết na cội rễ nước nhà cho trẻ nhỏ nhiều hơn	HỒNG,
Trường nào mỗi tuần chúa nhựt có thầy sốt sắng đem học-trò có đạo đi lo việc linh hồn, như là thứ hảy xưng tội, chúa nhựt rước lễ hơn. . .	HỌC ĐƯỜNG.

Cha mẹ nào muốn cho con mình học hành mau tấn bộ thì nên đem đến trường NGUYÊN XÍCH-HỒNG, mà xin thọ giáo, ấy là nơi đúc nẳng nhơn tài.

Trường nào ăn uống kĩ-lưỡng hơn	NGUYÊN-
Trường nào thầy dạy siêng cần hơn	XÍCH-
Trường nào bó buộc học-trò hơn.	HỒNG,
Trường nào không cho thân-nhơn lãnh học-trò ra, trừ ra cha mẹ được quyền lãnh mà thôi, ấy là	
Trường nào nghĩ ít mà học nhiều hơn.	HỌC
Trường nào không cho học-trò tá túc nhà ngủ (tỉ như nhập học thì phải vào trường luôn) ấy là	ĐƯỜNG.

Quan Toàn-quyền Long xài lớn

Trong báo courrier Colonial ngày 1er Octobre nói rằng :

Đời thường trách các quan lớn, hay hà-tiện, ít đãi khách.

Đã biết sự cần kiệm cũng là một cái nhân đức, mà cũng nên xài cho có phải.

Chúng ta lấy làm bạnh bưu, mà nghe ông Long, không có như vậy, mà hay phí phải cách mà đãi khách.

Coi giống hành mỗi tuần lễ quan Toàn-quyền Long, đều có đãi một lần tiệc ít nữa cũng năm chục người ăn.

Ngày trước khi ở Hanoi vô Saigon, thì ngài đã làm dạ-yến, mời hơn sáu trăm người dự tiệc.

Ngày 25 Août, ngài ở Saigon, cũng có đãi, mời thì hơn một ngàn một trăm người, mà đến dự tiệc thì hơn một ngàn năm trăm người được là vì ngài nói rằng anh em của bạn là anh em của tôi. Bữa đó trong vườn của ngài thắp đèn sáng coi như cảnh tiên

Ph. d. N. h. V.

Trường thương-mãi

BÚT TOÁN

Trường Thương-mãi bút-toán tiếng Annam bài tới ngày 1er Décembre 1920 thì nhập. Vậy các trò muốn học, mau gởi đơn tới ông Nguyễn-văn-Của, chủ hội, mà xin kẻo tới ngày 25 Novembre nầy, không thâu đơn nữa.

QUAN QUYỀN

Tổng-thông Le Gallen

KHỞI SỰ LÀM VIỆC

Khi ngài lên thay quyền làm việc, có gởi điện tín cho quan Tổng thơ-ký Đông-pháp, cho các quan chủ-lĩnh, và các quan đầu-phòng các ngạch như sau nầy :

Cho quan Tổng thơ-ký Đông-pháp tại Hanoi

« Vừa buổi tôi đương hết lòng mong mỏi và trông cậy thế nầy lại nhờ ngài giúp việc vào cho, thì tôi đây thiệt là hết sức tỏ cái ý-kiến tương-thân cùng ngài ấy vậy. »

∴

Cho các quan chủ lĩnh và quan đầu-phòng các ngạch :

« Ban mai nầy, tôi vừa lãnh việc ; cái chức Tổng-thông nầy mà Chánh-phủ muốn giao cho tôi trách nhậm, tạm trong mấy tháng cho quan Toàn-quyền M. Long trở về qui-quốc, tôi sắn cho mấy ngài biết chắc rằng cái lòng sốt-sắn của tôi sẽ gia tăng công việc hầu làm cho ra nhẹ nhàng dễ tiện những phận sự của các ngài đương hành chánh. Vả lại, tôi chắc rằng hết thảy chúng ta sẽ sắn lòng mà làm cho nên sự, nếu các ngài muốn tỏ lòng tín-mục nhau, thân-ái nhau trong khi các ngài phụ giúp công việc cho có thành hiệu vậy. »

Phansa phân vật

(Tiếp theo)

Các xe đưa

Tại đất địa Paris, ngoài trừ xe lửa, xe điện, tàu sa lúp, thì còn xe ngựa 4 hạng nữa, thứ nhứt xe đưa thường (Fiacre) như xe song mã mình cũng bánh cao su, mà một ngựa Bắc thảo. Thứ nhì xe chủ xe hội (Cercle) không có chạy chầu-thành từ cuộc, nhưng chạy thảy nhảy là chạy xa, hai ba chục [illegible] xe nầy thường tốt hơn. Thứ ba cũng xe fiacre mà có taximètres, mình chạy mấy ngàn nó có ghi hết. Thứ tư xe ôto, hình nó cũng tương tợ xe fiacre.

Xe đưa thường (fiacre) thấy đến số 1200, hoặc có cái 4 chỗ ngồi, có cái 2 chỗ ngồi. Xe của hội, có chừng 200-300 cái, thứ xe nầy thường tốt

HỠI NGƯỜI ANNAM

Chớ nên lộn thuốc của Ngoại-quốc với thuốc **Xứ Algérie** là Thuộc-địa Langsa. Hễ biết lự thuốc rời và thuốc điếu **trái đất ở xứ Algérie** mà hút, thì tức là dùng đồ **thổ sãng Algérie** quả thiệ là đồ thổ sãng **Đại-pháp** và chẳng có thứ thuốc nào ngon bằng

Hãy nên hút **thuốc hiệu TRÁI-ĐẤT**

lắm, đề phòng cho khách giàu sang mướn mà thôi, giá cả nó không chừng, phải trả trước, dùng xe sau.

Ngồi xe nầy thường người ta hay lầm tưởng là xe của mình sắm. Còn 2 hạng xe kia thì thấy cũng nhiều nhưng không rõ là bao nhiêu, mỗi thứ giá cả khác nhau, thứ kêu là taximètres có cây cờ đỏ nho nhỏ, như có bộ hành, có cờ; xe ôtô fiacre cũng có taximètres vậy mà không có cờ.

Thể lệ của xa-phu

Cấm nó không được kêu mời ai đi xe hết thảy. Mà nó, như đi đâu mà phải đợi lâu, nó đặng lấy tiền trước, như đi coi hát, ăn tiệc v.v... mình phải trả trước cho nó.

Nó không được rước quá, thí dụ 4 chỗ thì 4 người hay là 3 người và 2 đứa nhỏ thì được.

Mình đam chó theo xe, nó được phép chê mà không chở. Mà hễ rước mình thì phải đưa mình cho đến chỗ, không được ngừng mà thay ngựa, hoặc làm sự chi, hay là như xứ của mình kiếm xe khác mà sang, cấm quyết không được. Và nhứt cấm nó không được ngồi cầm cương ngựa mà hút thuốc hay là ăn uống vật chi cả. Mình rủi say nó có phép chê mà không chở không đưa.

Cách chạy cuộc. — Rất nghiêm cấm bất câu xe nào, không cho chạy mau, cứ 8 kilomètres mỗi giờ hay là ít hơn, chớ mau hơn thì bị phạt tiền. Còn về cuộc, thì 8 ngàn cũng một cuộc, mà 2 ngàn cũng một cuộc, mỗi thứ xe giá khác nhau, có tarif treo trước mặt bộ hành luôn luôn.

Mình bảo nó đưa mình, thí dụ đi Govap, xa một thí, hoặc vào nhằm xóm ít người, thì giá cả trả xong, còn phải cho tiền nước cho xa-phu và tiền hoa hồng trở lại kêu là indemnité de retour.

Xa-phu thường có một bộ đồ bận theo thể lệ của Thành-phố đã nhứt định, không phải ai muốn bận cách thức nào tùy ý. không được.

Nghèo thì đồ xấu, giàu thì đồ tốt, mà cũng một kiểu hết thảy.

Cũng tương tợ mấy ông giàu sang bận, khi mình mới đến tưởng như vậy, ít lâu rồi coi lại có hai sự khác, là áo thì 2 hàng núc trước ngực và 2 hay là bốn núc sau lưng còn nghèo thì vải bô đồ đen, giàu thì nhung nỉ tự ý.

Mấy xa-phu của nhà giàu thường bận đồ tốt, hàng nỉ không thua chủ, nhưng cũng núc mà thấy rõ nó là xa-phu.

Tuy thì xe nhiều như vậy, mà ít khi nghe bị rủi như mình đây, là nhờ luật police nghiêm trang lắm, nên không ai ỷ thế quyền gì cho qua được hết.

Cũng giả như xe điện, nó chạy chậm rì, ai chạy theo lại không kịp, mà nào có, mình có không tuân mà nhảy lên, thì trên xe, contrôleur nó xô xuống không cho vào xe ngay.

N. H. V.

Phần quan Báo

Partie officielle

Vì lợi nghị quan Tổng thống Toàn-quyền Đông pháp, ngày 12 novembre 1920.

Ông Quesnel, Paul, tham-biện hạng nhứt Đông-pháp, được bổ làm quyền Thống-đốc Namkỳ thế cho ông Le Gallen khi vắng mặt.

Ông Le Gallen, Thống đốc Namkỳ thì được bổ làm quyền Tổng-thống Đông pháp thế cho quan Tổng-thống Toàn quyền về Mẫu quốc mà cũng còn giữ phần trách-nhiệm chánh-trị Đông-pháp luôn luôn.

Ph. d N. h. V.

Lời rao cần kíp

Cho mấy ông thợ chụp hình

Phải hỏi cuốn *Muc-luc* về giá cả của « ***PHOTO-STUDIO*** »

Saigon 136 138 đường Catinat

Món chi cũng có bán về nghề chụp hình

Các món phụ tùng và giấy Bromure industriel chánh hiệu dùng mà chụp ảnh cho GIẤY THIẾC THAN

Giá rẻ lắm không ai theo kịp

Mấy ông thợ như mua nhiều thì sẽ làm một cái giá riêng.

LỜI DẶN. — Những thơ gởi mua, xin phải gởi tiền theo chút đỉnh trước, và nhà cũng thường gởi ban Contre-remboursement. (Nghĩa là, đem tiền đóng cho nhà thơ rồi mới lãnh đồ).

Phong tục

Xấu quen, làm tốt, tốt hay nói chữ

Làm người ở đời phải học một nghề, dầu nghề gì cũng phải cho học được mà bỏ vào mình, thì mới có cái để, dầu vận bất đạt chưa gặp mà thôi, cái nghề mình rẻ, buộc phải làm đỡ nghề khác cho qua tháng ngày mà chờ vận, thì cũng còn cái gốc cái rễ sẵn sàng nơi mình, không hư ai cũng phải biết mình là người thợ, thí dụ, may mà kiếm chưa được chỗ, nên làm đỡ thợ bồ. Ai mà học được nghề cho tinh anh rồi, thì ngó vào nghề nào thường cũng hay mà hay ái, hay xét mà cân phân thanh sự phải quấy, nghĩ lại biết, người đó mà làm nghề được giỏi, là khi xưa lúc đi học cũng là dày công kim chỉ mới nên như vậy. Xét như vậy rồi mới sanh ra có cái thương cái mến nhau. Thì cũng nhờ cái học, dầu có ăn nói với ai, cũng lựa lời tránh tục tầm thanh, mà rủi có gặp ai tục, thường hay bỏ qua, không có chút ý nào mà muốn bắt chước người tục ấy bao giờ, mà lại muốn tránh cho xa là sự thường, thì cũng nhờ sự học.

Chẳng phải học chữ mà thôi, mới là thông minh được, học nghề gì cũng vậy, có chí mà học cho giỏi được thì cũng là thông minh vậy. Mà hễ bước vào đám hay biết suy biết nghĩ, thì chuyện phi phiếm quấy cũng hay biết tránh bỏ đó vậy.

Còn hễ mấy người nghề gì không thạo nghề gì, mà hễ khi gặp gỡ đưa đến chỗ mấy, hoặc được thể lấn ăn hơn thiện hạ một ít, hoặc được lấn quan chi chi cho thỏ thẻ, thì cái tiếng sỏ e khoe giác, như tiếng sấm tiếng khuôn của chùa, chịu đã không rồi.

Tại không căn để mà muốn làm cái để, chẳng khác chi mấy chú công-tử Bột, đi ra thì sấm sửa coi cho phải cơ nhà quan, phải học nói chữ, phẩm người ta chê mình đã dân lại dốt. Mà tục lạ thường có, hễ xấu thì sửa soạn ăn bậu hay khéo, còn hễ dốt thường hay nói chữ để nghề hơn người hay giỏi thiệt.

Sự học có ích là như vậy, nó phá ngu con người nhiều, không phải một môn chữ không mà nên mà thôi đâu, dầu nghề chi mà học được cũng vậy. Như học chữ cũng vậy, phải học cho thấy hay chữ, thì dùng đời mới được, chớ nhom nhem, chữ Annam cũng không nhiều chữ Tây (cũng không khá, thì lấy chữ gì mà dòm xem vào truyện sách cho thông kịp theo người [illegible] người ta mà đặt ý, rồi của người lấy làm của mình, cũng xài đỡ được vậy, mà rồi bên sao được, mấy người như vậy gọi người sáng chớ nào phải người thiệt học sao? Mỗi sự biết từ nơi từ chỗ, đứt khúc đứt đoạn, tương tiếp nhau sao được, cũng như kẻ học nghề lóm; một chú thợ mộc biết có một nghề bào đục, biểu đóng ghế làm nhà sao được, chú thợ hồ biết xây gạch, biết tô, biểu làm giây lá bông đầu cột sao nên.

Đàng Annam mình phần nhiều còn tục lắm, chẳng khỏi nói nói thì chưởi thề, chẳng giận hờn bằng có giận hờn thì đó hết bình sanh ra mà nói hỗn, chẳng kể nho nhã thanh tục chi hết, mà cũng không dè mình mà hỏi vậy coi lại cái danh giá mình có xứng đáng phải ăn nói vậy không. Phải phòng mình sự thiện hạ ở trách thô tục của mình, không phải hết lời thanh mà tôi trí, ép mình phải nói cho tục, mình tục người không nhịn cũng nói lại, rồi hai bên coi lại, coi nơi đứa mình không, hay là muốn lấy lại mà [illegible] không được, ăn năn đã trễ rồi, thường khi có như vậy, lấy giận nói cho hết sức, chừng hết giận có muốn vì mình tục nói quá nghi mắc cở, mình với mình, cũng đủ phiền. Cũng như, sao có nhiều người nghe tục, như ai chưởi lộn, mau mau kiếm đường mà đi lánh, còn cũng có nhiều người hễ nghe thì mau mau chạy đến chỗ đứng mà nghe mà coi. Khi khởi đến khi cùng. Cũng ạ.

Hai người 2 ý như vậy, ở đời phải bắt chước người nào, ai là thanh cơn ai là tục, ai là người phải, ai là người quấy?

Bởi vậy nên, sự học nó tự nhiên sra mình những sự như vậy được hết, hễ biết tìm kiếm suy xét mà học cho hay, thì là cũng biết suy xét mà lánh tục tầm thanh, là như vậy đó, dầu trọng ý mình có khi bị nó dục phải làm sự không phải, cũng còn một điểm nhơn tâm hay suy xét mà sửa mình.

N. H. V.

Lời rao

Vì bởi cầu hư phải sửa lối cây thề 8 + 983 đường Quản-hạt 16 (Saigon Mytho) nên những xe đi Phú-lâm (Chợ-gạo) phải mượn cái đường có bản cân nước lôi cây thề 6 × 600, theo đường xe lửa Saigon Mytho, đường Labussière, đường bổn thôn số 15 (đường cũ số 12 của hạt Giadinh) và đường bổn thôn số 5 hạt Cholon, đến hết đường nầy thì cũng đến đường Quản-hạt số 16. Bận về Phú-lâm ra Cholon cũng vậy, cứ theo đó mà đi.

Đã có cắm bản theo các đường, mà chỉ rõ, để cho các xe cộ coi theo mà đi.

L. T. T. V.

VIỆC MỚI TRONG NƯỚC

(Nouvelles du pays)

GIÁ BẠC VÀ GIÁ LÚA

Giá bạc kho nhà-nước . 10fr 50

Giá lúa, ta 100 kil. chở tới nhà máy Chợ-lớn (Cholon) [illegible]

NAM-KỲ

(Cochinchine)

SAIGON.

Xe hơi

Chú lính ma-tà Ng.-văn-Th... 26 tuổi, ở đồn Saigon, đi đường Colonel Boutonnet, bị xe hơi số 1708 của ông H... làm việc hãng Ogliastro, đụng té trầy mình và trầy hai ống chơn. Tức thì chở lại nhà thuốc thí bó rồi cho về còn chủ xe sẽ bị giải Tòa vì vô ý làm cho người bị thương tích.

Tội nghiệp anh bảy

Anh bảy S... 35 tuổi, góp tiền chợ Baria, đi Saigon, ngay đường Colonel Grimaud, không biết hay tới hay là ai tôn của ấy bứt mất cái bao chiếu cườm, nhưng đó được 18$00 và giấy thuế thân nữa.

Xe kiến

Đời 2 giờ chiều ngày 16 Novembre, Đặng-văn-L... 22 tuổi, ở đường Monceaux đánh xe kiến tới góc đường Taberd và Pellerin, đụng nhằm thằng bé 5 tuổi, ở đường Taberd số 26. Đem lại nhà thuốc thí coi trầy da chút đỉnh không có chi lắm, bó rồi giao cho tía nó đem về. — Huế.

Xe lửa

[illegible] ba giờ chiều, tên Võ-văn-[illegible] kéo xe kéo số 584, cớ bởi răng xe nó bị xe lửa nhỏ đụng lật trước chợ mới Saigon. Người ta không hề chi mà xe hư nhiều.

Xe lửa cán chết ông già

Chiều bữa 17 Novembre, lúc 5 giờ, xe lửa Biênhòa chạy về Saigon, tới cây số 16 k. 800, về địa phận làng Linh-chiểu-tây, cán một ông già lầm 6 khúc. Kiếm chung quanh đó không có giấy thuế thân nên không biết tên họ ông, mà cái

đầu còn nguyên nên độ ông chừng 6, 7 chục tuổi. Lại gần thấy có một cái bị và một cây gậy.— Ở! ăn mày mà! — Chôn.

CHOLON.

Xe hơi

Đêm 10 tây, lối 12 giờ khuya, tại đường mé sông. Quai des Jonques gần nhà máy Orient, xe hơi số 706 C đụng xe kiểu số 190. C.V., tên đánh xe kiên té trầy mình. Hai xe đều có hư hao.— Huế.

Chồng trốn

Bùi-thị-Xang, 28 tuổi, ngồi bán đường ở làng Tân-Bửu (Cholon). Hai vợ chồng đi ghe lên Cholon, đêm kia lúc 10 giờ người chồng là Ng-v-Ma lấy 513$00 bỏ ghe cút mất. Cớ

Mất cháu

Bà Lâm-thị-Khanh, 60 tuổi, trồng rau, ở đường Minh-Phụng, gần chùa Bình-Tiên cớ rằng cháu ngoại của bà là xâm Triều-Châu, 15 tuổi, tên Huỳnh-La, đi mất hôm 12 tây đến nay. Con nầy nhỏ thó, không mập không ốm, mặt dài, da trắng, mặt đồ vải bố mà coi cũng khá đứa. Ai gặp?

Lính giả

Ng-văn-Dân, 31 tuổi, ở làng Phước-Lộc (Giadinh) mới bị bắt giải Tòa vì tội ban đêm hiệp dẫu dưới sông xưng mình là lính quan sai, dùng súng ông đánh một người đờn ông và 6 người đờn bà ở làng Phước-Kiển-Tây (Cholon) lấy bạc 247 tổng và trang vật 179 đồng nữa. Còn bốn tên nữa, một tên ở Chánh hương (Cholon) ba tên ở Giadinh, đồng loã với Dân, trốn khỏi tiếm chưa ra.

Bạn trốn

Trần-văn-Nh... 40 tuổi, giấy thuế thân số 685 làng Đa-phước (Bentre) đi công ghe chài số 2943-C.V. có bốt rằng hai tên bạn là Lê-văn-C... 25 tuổi và Ng.. văn-G... 27 tuổi, bỏ ghe mà trốn, có ăn cắp áo quần đồng 16$00 và một số bạc 12$00.

Thây ma

Một đứa con gái nhỏ, độ chừng 2 tuổi, tên họ chi không biết, nằm chết dựa đường Mytho, gần bót Phú-lâm.— Chôn.

HƯ-ỚNG TRUYỀN

(Echos)

HUẾ

Một cách hẹn nợ

Anh kia công nợ tứ tung xây vay khắp chốn, hẹn hò hết ngày đồng cọng lại hơn trăm đồng cả thảy. Một trăm đồng tuy chẳng bao nhiêu, nhưng tùy theo gia thế anh ta lượng tám chín đồng một tháng, mẹ già con dại vợ yếu,, em thơ, công việc nọ kia lại gặp cơn gạo thua bạc hạ,

Cha chả là túng! túng quá nên vay lãnh lương gần đến. Các chủ nợ cũng tự. Lo quá vô phương! Chỉ cùng mà kê năm giờ lượng ra nó để cho các chủ nợ đàm đạo, đạp đánh tùy lòng mà thôi.

Cách hôm sau nghe nhà anh ta có tiếng vậm-xất xào-xáo, hương khói nghi ngút, lại nghe sai người đi mời các chủ nợ đến cả. Nói rằng nhà có việc xin mời đến uống rượu.

Khi khách đã vào mâm, rượu xoàng vài chén, chủ nhà khăn áo tử tế, bưng ra một mâm cau trầu rượu để xuống ghế làm lễ xá cả bốn phía quan khách. Liền rút trong túi ra một tờ chút, lên giọng rênh rác mà đọc rằng:

«Xin thưa cùng bà con, Bấy lâu tôi được nhờ ơn đức kẻ tiền người gạo, kẻ không lời, người ăn ít, bởi vậy mà mẹ âm con lành, ngày tháng đắp đổi. Cũng tưởng là ơn đi nghĩa lại nợ trả công đền ngờ đâu mạng vận bất thời, gia tình bần cã.

Tổng cọng lại thì ông nầy chừng nầy.. Ông kia chừng kia . . . mợ nầy chừng nầy . . . thím kia chừng ấy. . . v. v. Cã thảy là một trăm hai mươi đồng. Lương bổng [illegible] lấy đâu mà ăn lấy đâu mà trã?

Nay xin đem tấm lòng thành mời bà con đến, trước xơi chén rượu sau nghỉ châm chước cho tôi nhờ, xin ai trước. ai sau xin liệu đó.»

Thôi! chi nữa, người ta đã hết lời đem tình thiệt ra mà khẩn khắp, bà con nghỉ sao? Các chủ nợ đều ngơ đùa, trước còn phân nàn đến sao cũng lý phải nghe cã. Chia hai phần lương trã một nửa ăn một nửa. Người nào được trã trước còn may; có người phải đợi qua đến tháng giêng sang năm nữa kia mới được trã.

Ấy cũng là một cách hẹn nợ kiểu mới.

Thơ cảm tạ

Châu-Khánh, le 24 octobre 1920.

Nguyễn-văn-Điền, Institu eur chargé de la Direction de l'école élémentaire de Châu-khánh (Soctrang).

A Monsieur Nguyễn-chí Hòa, Cordonnier,—Chapelier à Saigon.

Kính ông,

Tôi có đặt đóng tại hiệu của ông một đôi giầy (bottine) da đen tốt nhứt, số 41, giá đã hết, 12 nguyên bạc.

Kể mới lắp tôi mới cho việc làm không xứng ý và chẳng khéo.

Tuy vậy cũng dầu lòng thử một phen cho hãng dạ.

Rất may thay! mừng thay! đẹp thay! là khi tôi tiếp được giầy thì tôi nhìn đi coi lại kiểu giầy sao mà giống hệch kiểu của thợ bên Phansa làm vậy, tôi liền mang vào chơn thì đầu đó thẳng thớm và vừa vặn quá, nên vội vàng tô đôi lời khen ngợi vô cùng và kính mến tài năng khéo léo ấy, thật công việc làm xứng đáng với tiền mua.

Bây nhiêu kính thăm ông và cả bửu quyến mạnh; sau chúc quí hiệu thạnh phát.

Nay kính,

ĐIỀN.

Xin ông vui lòng gởi cho tôi một cuốn kiểu mẫu (catalogue) về nón, giầy hầu sau có a cần đùng tôi chỉ dẫn.

Nhà Băn Indochine

Hãng ngành ở Saigon

Quốc-trái mới năm 1920

Lời thường năm sáu phân (6 o/o) khỏi thuế

Giá cho vay mỗi vé trăm quan,

Phải đóng liền, song rộng cho cách đóng như vầy:

1º — Đóng bằng bạc hiệu.

2º — Đóng bằng giấy nợ hoặc Bons, hoặc Obligations Défense Nationale hoặc Rente 3 1/2 %. (Dùng mấy thứ giấy nợ nầy mà đóng tất số mình cho vay kỳ nầy đặng).

3º — Duy có giấy phóng trái . . . . .
5 % năm 1915 và 1916
4 % năm 1917 và 1918
5 % năm 1920

chỉ đặng dùng đóng tới phần nửa số tiền mình cho vay kỳ nầy mà thôi. Mà muốn dùng mấy thứ giấy phóng trái nầy mà đóng, thì phải chịu cho nhà Băn thâu tiền giá sau nầy:

Về tiền phóng trái năm phân lời (5o/o) năm 1915-1916 thì tính cứ mỗi một quan tiền lời vậy thì 17 f. 53 tiền vốn.

Về tiền phóng trái bốn phân lời (4o/o) năm 1917 thì tính cứ mỗi một quan tiền lời vậy thì 17 f. 90 tiền vốn.

Về tiền phóng trái bốn phân lời (4o/o) năm 1918 thì tính cứ mỗi một quan tiền lời vậy thì 17 f. 80 tiền vốn.

Về phần tiền phóng trái năm phân lời (5o/o) năm 1920, thì tính cứ mỗi một quan tiền lời vậy thì 20 f. 11 tiền vốn.

Nghĩa là một vé quốc-trái trăm quan, năm 1915-1916, nhà Băn thâu lại cho 17 f. 53 × 5 = 87 f. 65; năm 1917, thâu lại cho 17 f. 90 × 4 = 71 f. 60; năm 1918, thâu lại cho 17 f. 80 × 4 = 71 f. 20.

Duy có, vé tiền phóng trái năm phân lời năm 1920, thì nhà Băn thâu lại cho 20 f. 11 × 5 = 100 f. 55.

Giá chốt nầy tính bốn phân tiền tăng thường khi trả vốn vô đó.

Thâu tiền phóng trái không ăn huê-hồng mà cũng không tính sở phí chi hết.

Ngày 30 Novembre hết thâu.

Quốc-trái sáu phân lời

NĂM 1920.

Nhà Băn Industrielle de Chine Saigon, ở đường mé sông (Belgique và đường d'Adran kể từ đây nhận thâu tiền phóng quốc-trái, *không tính sở phí, không ăn huê hồng mà lại tính giá bạc trội hơn giá bạc thường ngày.*

Chủ hãng,

L. LASSEIGNE

Nº (101) FEUILLETON DU 22 NOVEMBRE 1920

ROMAN

OAN KIA THEO MÃI

BẠ MƯƠI HAI ĐÊM

HỒ-CẢNH-TIÊN *tự thuật*

Đêm thứ mười chín (*tiếp theo*)

Cùng nhau nhắc ghế để dựa cửa sổ lầu, ngồi ngó ra, mượn ánh đèn quan lộ với đèn hai bên hàng phố sáng giăng, mà xem người nhắm cảnh, đàm đạo cùng nhau; tôi mới hỏi Hồ-cảnh-Tiên trong mình bao nã. Hồ-cảnh-Tiên đáp: « Tuy mạnh vậy chớ trong mình còn chưa đặng an, một là còn mỏi mê, hai là còn bứt rức. » Hồ-cảnh-Tiên lại tiếp: « Tôi mà còn sống thừa ngày nay trông thấy cái cảnh tình lại lại qua qua trước mắt đây, cũng nhờ có sức Lê-quí-hữu tận tâm chiêu cố, bằng chẳng, còn chi mà trông thấy đây, tưởng thân nầy gởi với cỏ cây, một giấc ngàn năm, quản bao xương trắng. Thật ơn của Lê quí-hữu sánh bằng tái tạo, sau dầu tôi có làm thân khuyển mã đền bồi cũng chưa phỉ dạ: » Nghe qua, tôi mỉm cười và đáp: « Có chi mà Hồ-đại-nhân phải nặng lòng về ơn nghĩa. Bất quá là giúp đỡ nhau trong cơn ương yêu vậy thôi; mà tưởng đó là việc bổn phận của tôi, việc bổn phận của mỗi người, phải thương lẫn nhau, giúp lẫn nhau, cứu đang gặp nguy còn chẳng [illegible] ngờ thay, huống hồ, Hồ-đại-nhân với tôi, tuy không tri-kỷ tri-âm, chớ cũng [illegible] nặng chút tình giao thiệp. Vậy xin Hồ-đại-nhân chớ nên nói đến công mọn [illegible] làm ơn.» Hồ-cảnh-Tiên nói: « Tự nơi lòng khiêm của Lê-quí-hữu chối từ, chí [illegible] phận của tôi, cổn thấy đang non [illegible] ngày nào, nặng nhớ công ơn chừng nầy. »

Vừa dứt lời, bỗng đâu thấy [illegible] có một nàng con gái [illegible] ngang qua, đẹp đẽ vô [illegible] hương trời sắc nước. mặt [illegible] rằm, da như dồi phấn, răn trong [illegible] lò, tóc tráng có vàn; mình bận [illegible] màu, chơn mang giày thêm. Tay [illegible] eo đeo chuỗi, cổ thì vân chiếu [illegible] đeo hoa, cầng lại đeo kiến, phước [illegible] phi tợ Tây-thi tái thế. Đã vậy, miệng mỉn cười như hoa nở, mắt liết ngó tợ sao lăng, còn ai thấy mà chẳng ước mơ, dầu cỏ cây cũng động. Lúc tôi đang ngồi mà xem cái tòa thiên nhiên, nhắm cái tương thu thủy ấy, tôi chưa quyết đoán cho cái trí não của tôi tưởng tượng về đâu, song bao nhiêu cảnh tình chan chứa của tôi tóm góp bấy nhiêu lâu, đều tang biến theo với cái khối ngọc cứ thủy thần, mà tên kéo xe vô tình kẻ với kéo đem xa lắt.

Bởi vậy tôi ngồi lơ-lơ láo-láo, chẳng khác nào cá lừ-đừ lội, nhạn ngẩn-ngơ sa, bỗng nghe tôi nghe Hồ-cảnh-Tiên kêu tôi, tôi ngước mắt ngó lên, thì thấy Hồ-cảnh-Tiên lộ sắc bất bình, tay vói chỉ theo và nói: « Ấy là cái ngọc tội ác nó trêu người trước mắt đó! »

Lấy làm lạ [illegible] mới nhìn Hồ-cảnh-Tiên, muốn hỏi, mà [illegible] kịp mở miệng, Hồ-cảnh-Tiên liền [illegible] mà [illegible]: « Thật là cái ngọc tội lỗi [illegible] tôi, ai mà chẳng lo diệt [illegible] chẳng khỏi ba-đào dồi dập. » Tôi liền [illegible]: « Bất quá là một cuộc bướm hoa, ngả ngớn bỏc rồi, mua vui, cảnh vắng vậy thôi, chớ chi đến đổi đình ngã quán xiêu phư xa vậy sao? » Hồ-cảnh-Tiên cười: « Chưa lên tuốn lã [illegible] chưa biết trời cao, chưa xuống [illegible] biển đất dày, chưa nếm gừng [illegible] gừng cay, chưa ngậm nước [illegible] tường mùi mặng; cái mùi đời chưa nếm trái, thì sao rõ đặng mùi đời; Lê-quí-hữu chưa bị ba-đào dồi dập, nên Lê-quí-hữu [illegible] vậy cũng phải, chớ như tôi, đã chán [illegible] rồi, thấy sắc sợ như rắn độc. Lê-quí-hữu phải biết vì đó mà tôi hư, vì đó mà ngày nay tôi không còn muốn sống. Phải, như mình đây, nước đâu mà chảy, thành đầu mà long, mình bất quá có chút gia thế với người vậy thôi, mà hễ cầm nết hường nhan, say tình say sắc cho tới tôi mất, đen lòng, đi rồi, thì cũng gia thế tã rời, tang tành sự nghiệp vậy chớ phải không sao.

Còn tôi mà nói cái sắc là cái ngòi tội ác chẳng phải là lời nói hư không, nếu Lê-quí-hữu muốn nhận lấy cái thời trang sắc-sảo, lòa-loẹt nhồn nhơ ấy là lưỡi gươm, cái sắc mặng mà ấy là tội ác, thì tôi tiếp thuật chuyện đời của tôi cho Lê-quí-hữu nghe cho tường tất.

« Khi tôi giã thác, người bạn hữu của tôi là [illegible] Tâm đặng ba năm [illegible] đau từ đoạn — [illegible] an, là tại [illegible] ăn [illegible] một Đậu-[illegible] chẳng những vậy, [illegible] tôi là có nói, có [illegible] đang cần hận trả xong [illegible] riêng rưa [illegible].

Mỗi bữa nọ chiều đi hầu vé, tôi dựa lại quán, hiu-hiu gió bảo đặt bàn ghế, đem rượu ra ngồi chăm chút mà xem người nhân cảnh. Thình-lình, tôi ngó tới đầu đường kia, thấy [illegible] phụ lão ấu vũ theo coi một người đờn bà trạc chừng ba [illegible] áo quần lòa-lẹt, cách [illegible] trong xứ, mắt chưa [illegible] biết là người Saigon, đầu bông [illegible] tới đó. Chừng đi tới gần, tôi nhìn quả phù-dung chi sắc, ngọc cốt hiêu-mi, vì chẳng khác một khối ngọc, một vầng hoa, đâu rơi xuống đó. Lúc tôi đang ngâm, nào những vương tôn quí khách, nam-tử thiếu niên, chiêu đạo cảnh xem người, đều dừng bước bên đường nhìn đoá không nháy mắt.

Sau sẽ tiếp theo

L. H. MƯU

NÊN LƯU Ý !

Nam Bắc một nhà

Tiệm người BẮC-KỲ ở NAM-VANG

Bazar Tonkinois **Đại-Thạnh**
Ở Đường Mê Kênh n° 30
(Quai Piquet n° 30 — Pnompenh)

Bazar Tonkinois **Hưng-Thạnh**
Ở góc Đường Chợ Cá số 1
Rue du Marché aux Poissons n° 1)

Bán đủ thứ hàng tơ lụa Bắc kỳ (Lãnh bưởi, Lụa Cổ đồ, Lương, Xuyến, Địa, Lươi) hàng tơ lụa Ngoại quốc (Nhiễu, Xuyến Địa, Trưu, Châm châu, Lục soạn, Cà sơ-mia, v. v.) và nhiều Quinhơn, lụa Cô bay Nón, Giầy tây (làm hàng *da tây* và hàng *Milan* bền và *da Americain*) Yên ngựa, Va li, Ghế mây, Ghế sát, Đồ thêu, Đồ cần, Đồ đồi mồi, Đồ đồng, (Lư đỉnh, chén đèn, nhang-đục bình, v. v.) và Đồ tạp-hóa.

Bán thiệt thà, giá rất rẻ. Xin đồng bào quang cố tới mua. Gửi thơ mua thời bổn hiệu gởi hàng theo cách lãnh hóa giao ngân (*Contre remboursement*)

Có bán sỉ: hàng tơ-lụa và đồ l m bằng da.

Viết thơ hỏi giá, bổn-hiệu sẽ vui lòng trả lời.

"Viết máy", "Viết Tắc" và Ăn Lê

Dạy mỗi ngày
GIÁ RẺ
Tại nhà của
M. MERITE, 49 rue Lareynière Saigon

ICH LỢI CHUNG

Có nghe quan Nguyên-soái đã ra ơn cho phép dân giầu và hương-chức sắm súng, để phòng trừ đạo-tặc, vì chúng nó cũng có súng, cho nên khó mà tiếp nhau trong cơn nguy hiểm. Dầu đạo-tặc mà có súng giỏi, súng xấu, thì cũng là súng bắn không xa cũng trúng cả.

Muốn trừ cho tuyệt, bắn cho vững, bắn cho đặng nó thì phải dùng súng *CAFFORT*, số 36 tại đường Catinat Saigon, mà gọi súng kiểu mới tinh anh, tốt lắm, xa bền, bắn xa không sai, thì trừ cái lợi hại của đạo-tặc mới hết.

Hãng *CAFFORT* nầy, nhiều người Annam trong Lục-tỉnh đã biết, bán đủ thứ súng, lớn nhỏ, mà giá lại rẻ, dễ mua.

Có thứ rượu mạnh Langsa hiệu « MAC-CRUS » mới chế tại Nam-kỳ lần thứ nhứt, ngon không có thứ rượu nào sánh.

Chế mới mình hãng Denis Frères mà thôi.

ĐẠI DƯỢC PHÒNG

Ở đường CATINAT SAIGON số 195 tới 201

Ông André *Lê-văn-Minh*, Tổng-lý.
Bào-tế-sư nhứt hạng ở Y-viện thành Paris.
Học-sanh tốt nghiệp trường-y dược bảo-tồn.
Cựu học-sanh các đường-trường thành Paris.
Cựu bảo-tồn công các nhà thương tỉnh Seine.
Đặng phần thưởng nhứt hạng kỳ thi hóa học 1914:

Mề-đai-bạc
Mề-đai đồng
Của ti tế-cảo hội tánh thành Paris.
Mề-đai đồng
Của hội Phụ-nhơn Pháp-quốc (thành Paris).

Toa thuốc
Chê y theo toa mà thầy thuốc cho.
Phần việc riêng
Để cho tay chế thuốc Langsa quản sức.

Thuốc thiệt nghiệm
Chánh hiệu Langsa

Chất hóa-học
thiệt ròng và nhứt hảo hạng

Phân Giải
Sanh vật học
Tế-trùng học và Hóa Học

Ô hắc chấc
nuôi phổi

Hoàn Tề

Đồ phụ tùng và bố rịt
nhứt hạng

Đồ chụp hình
Đủ thứ

Đồ lọc
hãng máy Chương-Ngọa
Bó rịt — Thuốc chít — Trồng-trà

Nước Suối
Nước các suối Langsa
Mải Huê thảo

DẦU HOA
Dầu Essence de Menthe hiệu « *Mitcham* » nhứt hảo hạng

Thuốc thiệt nghiệm và các vị của ông Lê-văn-Minh
Hoi giá

Thuốc bổ Quinium
Huờn nhỏ mau tan ra nước
Trích đủ ba thứ quinquina
Bổ lực và trị bịnh rét

Thuốc tiêu
Thuốc valerianate d'ammoniaque.
Có Y-viện nhận chứng trị bịnh đau gan cốt

Thuốc xổ
Thuốc huờn xổ
Êm diệu và hay

Kola Stabilisée
Huờn nhỏ tiện dụng

Gaduol
Thuốc có trộn dầu cá morue

DIỆU DƯỢC PHÒNG
Tiệm Langsa
Bán ròng những thuốc Langsa
Nhà lớn mua tại Paris — Lyon — Marseille — Nice

LỜI RAO

Ông Trombetta

Là quan thầy bào-chế thuốc, ở đường Catinat 145, có lời bố cáo cho Lục-châu thân-chủ rõ bởi vì nhà bồng mướn ở nay đã mãn hạn, nên phải trả lại cho nguyên chủ, còn tiệm của ông thì dời về Cholon, đường Thủy-binh số 190.

Ông xin một lòng trung tín với các thân-chủ, cũng như thuở nay, thường chế châm rất kỹ lưỡng, bất câu món thuốc nào và giá lại tính rẻ lắm.

Có một mình ông có trữ vệ-sanh tưởu của ông quan thầy Rip mà thôi, kêu là Vin Tonique, Binutritif và Sirop để trị bịnh ho.

Cũng có trữ đủ thứ danh dược của Langsa và ngoại-quốc và những giề cột, đồ phụ tùng đủ hết.

Lời rao

Hình M. Hồ-văn-Lang in ra cho nay hết rồi, vậy ở in tính in ra bán 0.50 một tờ, còn ở Lục-tỉnh bán thì 6 cắt (1 cắt tiền cò) in ra có 200 tờ, vậy ai muốn mua xin mau gởi bạc; trong 4 ngày lại hết.

Chừng 15 ngày nữa có bán hình ông Pétrus Trương Vĩnh-Ký, ai mua cứ viết thơ cho Hồ văn-Lang thì được, mau mau kẻo hết.

Chừng 20 ngày nữa có bán hình ông Tổng-đốc Đỗ-hữu-Phương cho coi.

Hình ông Trương Vĩnh-Ký và ông Đỗ-hữu-Phương bán 1.00 1 cái.

Vậy rao cho hay.

Sở in bình.

Entrepôt de Cholon

IMPORTATION-COMMISSION
71, Bd Tổng-đốc Phương

BÁN SỈ — *BÁN LẺ*

Vải lụa.

VẬT THỰC: *Đồ hộp* — Rượu chát, — Rượu ngon — Sữa NESTLÉ — Champagne DELBECK — Cognac RENAULT — Cognac CROIZET (ủ 120 năm).

Đồ tân chế bên Paris

Dầu thơm Coty — Dù, Nón, Giầy — *Chemises* — Bốp da — Dao bán — Đồ hút — Đồ chưng phòng khách

Hãng tôi cũng chịu ra công mua các thứ hàng hoá làm bên phương Tây và các xứ lạ theo ý chư vị đặt.

Giây thép đề tắc: **Paulhien-Cholon**
Giây thép nói: 667.

Le Directeur : **Paul HIỆU**
Officier d'Artillerie Colonial, Ex-militaire
Croix de Guerre

Cách thế [illegible]

Muốn buôn bán cho [illegible] thì phải do [illegible] sáng.

Người buôn bán âu-châu [illegible] cách đó; người [illegible] dùng cách ấy.

Vậy thì đồng-bang nên đến tiệm Lục-tỉnh khách lầu số 82 đường d'Espagne chợ Saigon, mà mua hoặc đèn khí, hoặc đèn hiệu Best, mà đốt cho sáng, thì cuộc buôn bán mới thạnh vượng.

Tiệm đó có đủ các thứ đèn đẹp đẽ, và bán rẻ hơn các nơi.

Khi nào có việc chi hỉ hạ muốn đãi đằng quan-khách mà chẳng dùng rượu Sâm-banh (Champagne) hiệu:

Tisane Marquis de Bergey
Thứ vừa
Thì làm sao mà cho phỉ tình vui vẻ đặng

Rượu nầy có một mình hãng Denis frères trư mà thôi.

Tôi chỉ dùng có một thứ giấy NIL mà thôi giấy nầy là thứ giấy văn thuốc điếu.

Tôi khuyên các một mình hãng **Denis Frères** đại lý thứ giấy đó.

Bán đất

Một miếng đất, tọa lạc tại góc đường Boresse và đường Latérale Sud gần chợ mới Saigon, lớn 270 thước vuông, ai muốn mua, phải đến tại bổn Báo mà thương nghị.

XUẤT CẢNG — NHẬP CẢNG — ĐẠI LÝ

LIÊN-THANH

Tư Bổn cũ: 93200
Đông-Pháp sản xuất cổ phần hữu hạn Công-ty

Tàu nhanh

Nanthiết	Bacliên	LuangPrabang
Muiné	Baixau	Vientane
Phanri	Bentre	
Faifoo	Sadec *Caolanh*	
	Tanan	
Kho trữ	Travinh	
KHANHHOI 2	.....	

BÁN SỈ

Nước Mắm rất ngon và hồ dưỡng
Làm bằng cá tươi và muối biển, ở giáo [illegible] Hòn Công ty tại KHÁNH-HỘI, thuộc riêng của Trung-kỳ

Đủ các thứ hàng và đồ chế tạo Bắc-kỳ
Thổ-hóa Lào và Cao-mạn

Giá thật rẻ
Hàng thật tốt

Gởi Contre Remboursement đi Lục-Tỉnh.
Xin viết thơ cho MỐI-CÁI ở Cholon
Quai Testard Số 1, 2, 3.

Gởi (lấy thép : **LIENTHANH CHOLON**
Giây thép nói : **726.**

BÁN LẺ

PHARMACIE PRINCIPALE

Tiệm thuốc Tây này dọn dẹp theo cách Văn-minh và lớn hơn hết trong Đông-dương này

LẬP RA TỪ NĂM 1865 BỞI TRƯỚC CỦA ÔNG HOLBÉ và RENOUX

Nay ông L. SOLIRÈNE, nhứt hạng bào-chế sư, *kế nghiệp*

ở Saigon, ngang nhà hát tây. Bán đủ thứ thuốc tây rất thượng hạng và giá lại rẻ. Lục-châu chư quân-tử có cần dùng thuốc tây xin hãy gởi thơ cho tiệm thuốc này mà mua, thì sẽ được vừa lòng.

Quốc DỤC-TÂNH LƯỢC-BIÊN đã xuất bản rồi. Ai muốn xin thì viết thơ cho ông Solirène, ngài sẽ gởi cho không.

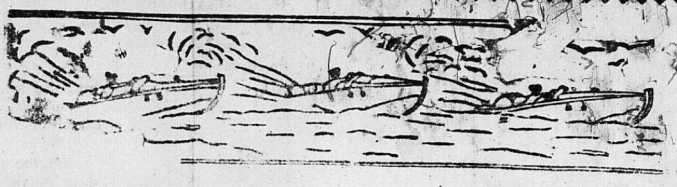

CANOT HƠI

Để chở chuyên mau lẹ, để tuần du điền địa

Hãy lập tức viết thơ thương nghị với

Ông Charles BARDON

NGƯỜI ĐÓNG TÀU

Ở đường Paul Blanchy số 127

SAIGON (Namkỳ)

MỘT CÁI KIỂU THEO LOẠI « POPULAIRE », KÊU LÀ AUTO-GLISSEUR Số 620

Chắc chắn đóng kỹ càng giáng đẹp

giá 1.500$ sắp lên

Khoái hượt lẹ làng sạch sẽ Giá rẻ

Nhà hàng tại Cap-Saint-Jacques

HÔTEL DE LA PLAGE

Mới trước Madame Duguet làm chủ

Khai trương ngày 1er novembre 1920

Tiệm rượu tôi có phòng ở, nhà bếp tinh khiết lắm và có nhà để xe hơi rộng rãi, cho mướn từ ngày giờ nhiều ít mà định giá nhẹ nhàn. Hoặc ai muốn mướn lâu ngày, thì cái giá riêng ấy còn nghị luận lại nữa. Vả lại những đồ thực-phẩm và hải-vị rất nhiều, thật là phương-tiện lắm, xin chư-tôn chiếu cố.

Mỗi ngày thứ năm và chúa nhựt thì có Soupe Corse và rượu Corse.

Chủ-nhân cẩn khải.

Muốn bán

Caoutchouc cây, ương đã hai năm. Hột ương đều là hột lựa giống tốt. Vừa trồng

Muốn mua xin do nơi ông HUỲNH-HỮU-NHƠ, Hương-Hào ở tại chợ Thủ-Đức.

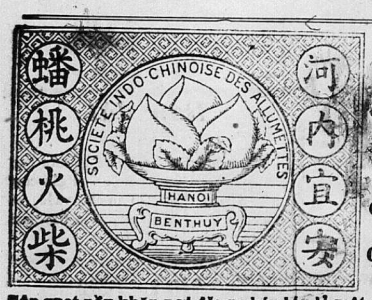

một mình bán Denis-frères đại-lý cả Đông dương thứ hộp quẹt này.

Hộp quẹt này khắp nơi đặng phép bán lẻ một sư nhỏ một hộp [illegible]

Thợ khăn đen có hiệu

Thật khéo mà lại rẻ hơn các chỗ.

Kính cùng quí ông dùng khăn đen [illegible]

Tôi thiết rành nghề thợ khăn trên 18 năm rồi, nên làm đủ kiểu các thứ khăn nhiều loại ít lớp, lớp dày, lớp mỏng, kiểu nào cũng kiểu nấy [illegible] khéo. Nhứt là thứ lớp mỏng [illegible] lớp dày [illegible] mà thôi. Song có thể [illegible] theo kiểu cúp tóc, quí ông mình kết dính [illegible] một lão bích lên để xuống như dùng nón vậy rất tiện, thì phải do (contour de tête) mấy tóc [illegible] và mấy lớp dày mỏng xin chỉ rõ trong thơ và chỗ mấy ông [illegible] đặng tôi làm rồi gởi lại tiền [illegible] tôi chịu mà [illegible] 2 khăn.

Khăn đặt có hai giá tùy theo hàng nặng nhẹ:

Hạng nhứt, bùng và nhiều Bombay 1 khăn..... 3$00

Hạng nhì, bùng và nhiều Bombay 1 khăn 2.50

Hạng ba, nhiều và Bùng mỗi khăn..... ... 1.90

Mà buộc mỗi lần mua phải trên 6 khăn.

Còn nhà buôn bán muốn mua sỉ có đủ kiểu xin gởi thơ tôi sẽ định giá cho dễ bán.

Cũng xin quí ông hãy mua khăn [illegible] thiết đẹp và kỹ càng, [illegible] lắm mà lại giá rẻ.

Gởi [illegible] trẻ rồi [illegible] sement hay [illegible] trước thì tiện và [illegible] đến [illegible]

Kính cáo

NGUYỄN-VĂN BÚP

Thợ khăn đen

à Suối-đờn, Bình-thâm (Lái thiêu)

MỘT TẤT QUANG-ÂM MỘT ĐIỂM VÀNG

Người văn-minh chừng nào thì ngày giờ càng quí báu chừng [illegible] cho nên câu tục ngữ Langsa rằng: « *Le temps, c'est de l'argent* » ([illegible] quang-âm một điểm vàng). Bởi thế mà nước văn-minh nào bây giờ đều lập ra xưởng đóng tàu, xe lửa, xe hơi, tàu bay, xe máy đạp v. v. được để thái bớt đường giải và ngày giờ không trễ nải. Dường ấy thì đủ rõ cái ngày giờ của người văn-minh quí báu là dường nào. Bởi vậy cho nên người làm việc lớn lao ra ngoài thì dùng tàu xe lửa, xe hơi, còn người làm việc trong kinh thành, quận, huyện, thì thường hay dùng xe máy đạp của hãng CAFFORT ở Saigon rue Catinat môn bài 36, thật là một hiệu xe đã chắc chắn mà lại tốt đẹp vô cùng, không có hiệu xe nào bì kịp.

Hãng CAFFORT có bán hai hiệu xe máy đạp hiệu **ALCYON** và **HERCULE**. Hai hiệu nầy đều rõng hiệu Langsa, đã chắc mà lại lâu hư và giá lại rẻ; như hiệu **HERCULE** thì từ 60$, sắp lên, còn như muốn mua tốt hạng nhứt có đồ phụ tùng, xin mời đến tại hãng mà thương nghị.

PHAN-HAM

Thợ làm yên-ngựa Song mã và Độc-mã

Khoa-chang, Khoa-đồ

Hanoi — 5, Rue Jules Ferry, 5 — Hanoi

Chúng tôi kính trình chư Quí-khách biết rằng: Bổn-Hiệu làm các thứ Yên-ngựa, đồ Song-mã, Độc-mã, Rương, Va-li và các thứ đồ dùng đi đường làm bằng da bên Tây, da Hồng-kông thật tốt. — Làm rất kỹ lưỡng giá bán phải-chẳng. Các Quí-khách có lòng chiếu cố muốn dùng thứ gì hay kiểu (mẫu) nào xin gởi thơ cho Bổn-Hiệu, Bổn-Hiệu xin tận kỹ tâm-lực làm được như ý của Qui-khách sở dụng. Nếu mua buôn nhiều thì Bổn-Hiệu sẽ tính giá riêng.

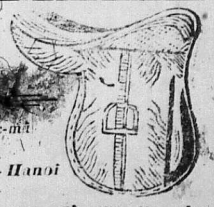

CIGARETTES

« The Dreamer »

Thuốc điếu nầy mỗi gói 20 điếu (cái nhân hiah Bà đâm nằm nghiên) gọi là Cigarettes «The Dreamer» là thuốc ở bên Đại-Pháp xứ Algérie làm.

Thuốc nầy hút nó rất ngon và rất thơm hơn các thứ hiệu khác, hút không khô cổ mà lại khỏi sanh bịnh.

Hãy mua thử một gói sau mới rõ thuốc, rất ngon lạ thường.

Tiệm nào đều có bán lẻ mà giá lại nhẹ hơn các thứ khác.

Nội Đông-Pháp bán sỉ có một mình hãng :

LIM HONG BENG & Cie
47 à 53, Rue d'Ormay, 47 à 53
Saigon

Đánh dây thép tắt : Hongbeng Saigon — Hộp Nhà thơ : N° 60

Epicerie-Métropolitaine

Tran-Dang

68, Rue d'Espagne, 68
en face des Halles Centrales — Saigon

Kính lời cùng quí-khách đặng rõ tại tiệm tôi có bán đủ các thứ nhà dầu thơm, bánh ngọt (Biscuits) và bán đủ các thứ rượu bên Tây đồ bộp (Conserves), savon thơm cùng các vật đồ tạp hóa, vân vân. Mỗi kỳ tàu đến có các vật bên Tây lại và chúng tôi bán giá rẻ hơn các nơi. Xin quí khách có mua vật chi xin đến tiệm tôi, tôi tiếp rước cách tử tế và định giá nhẹ cho quí-khách, xin hãy đến nơi tiệm tôi một lần thì sẽ rõ.

Nay kính,
TRẦN-DANG
Cẩn-khải.

PILULES FOSTER

Succès special pour les maladies des reins et de la vessie

福德氏腎臟丸

(Pilules Foster pour les Reins)

(Pilules digestives Foster)

La Véritable Marque

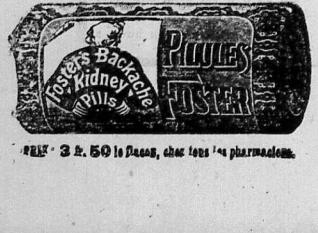

PRIX : 3 fr. 50 la Boîte, chez tous les pharmaciens.

Tiệm VẠN-HUÊ-VIÊN

« Aux Fleurs Réunies »
Ở đường Pellerin môn bài số 75

Bán hàng lụa đủ thứ, đồ để dùng điểm trang ăn mặc và tạp hóa.

Tiệm may tuyền thợ Bắc Nam khéo thượng hạng. Xin Đồng-bang quang cố.

Chủ nhơn : TRẦN-THIỆN-QUÍ.
cẩn khải.

CORDONNERIE-CHAPELLERIE TONKINOISE
GRAVURE SUR MÉTAUX ET MARQUES

NGUYEN-CHI-HOA

SAIGON — 83, Rue Catinat, 83 — SAIGON

Tiệm tôi có 30 thợ giỏi Bắc-kỳ làm : nhiều kiểu nón nhẹ, lợp NI-XÁM, BỐ-TRẮNG VÀ VÀNG (KAKI) GIÀY đóng thiệt chắc, bằng DA-TÂY hết, có đủ thứ màu DA.

Tôi cũng có thợ khắc CON-DẤU ĐỒNG VÀ CHẠM MỘ-BIA ĐÁ CẨM-THẠCH đủ kiểu. Đã có nhiều vị ở LỤC-CHÂU mua sỉ NÓN VÀ GIÀY của tôi, đều được vừa ý hết và khen ngợi NÓN VÀ GIÀY thiệt tốt mà giá lại rẻ, và làm thiệt mau. Xin quí vị chiếu cố cho việc buôn bán của đồng bang ta được thạnh lợi trong lúc này.

Có sách mẫu (Cataló) gởi đi tặng quí khách.

BẢN SỈ CÓ GIÁ RIÊNG
Nguyễn-chí-Hòa kính mời.
83 Rue Catinat. — Saigon.

Hãng Dầu TRƯƠNG-VĂN-BỀN

có bán đủ thứ dầu

Dầu phộng ăn thiệt ngon tốt.
Dầu dừa.
Dầu xổ không có mùi hôi.
Dầu mè thơm.
Và Dầu bông giá rẻ để thay thế vô.
Bánh dầu đậu phộng thiệt tốt.
Bánh dầu ổ đủ.
Bánh dầu bột gòn.
Bánh dầu bột bông
Bánh dầu dừa để cho bò và bò ăn.

ĐỒ TỐT VÀ GIÁ RẺ HƠN
Khách-trú

Hãng tôi mua dừa khô, dầu phộng, mè, bột gòn, bột bông, bột ổ-đủ, lân và bột caoutchouc. Mua giá khá hơn các nơi.

Xin Lục-châu ai có muốn mua bán với tôi thì xin mời đến nhà hoặc viết thơ hỏi thì tôi gởi kiểu và sau lòng tiếp rước rất trọng thể và trả lời lập tức.

Nay lời :
TRƯƠNG-VĂN-BỀN.
Hội-đồng quản-hạt,
Đường CAO-MÊN, số 46, CHỢ LỚN.

BANQUE INDUSTRIELLE DE CHINE

TRUNG PHÁP THIỆT-NGHIỆP NGÂN HÀNG

ĐẠI-PHÁP NẶC DANH CÔNG-TI
TƯ BỔN 45 TRIỆU QUAN

Hội trưởng quản-lý : ông André Berthelot
—Chánh Tổng lý : ông A J. Pernotte

Chánh hội sở tại Paris, số 74 đường Lazare
Chánh hãng ngành tại Pékin (Bắc-kinh) tại Trung-quốc.

Hãng chánh (*Paris*)
Hãng ngành

PARIS	YUNNANFOU
LYON	CANTON
MARSEILLE	FOUT-HEOU
BORDEAUX đang sáng tạo	HANKOW
BRUXELLES	SWATOW đang sáng tạo
BERLIN	SAIGON
NEW-YORK	HAIPHONG
PEKIN	HANOI (Bureau)
TIENTSIN	MOKHANIA
SHANGHAI	VLADIVOSTOCK
HONGKONG	MOUKDEN đang sáng tạo
SINGAPORE	

Hãng ngành Saigon
8 quai de Belgique số 2, rue d'Ormay

Tính toán các thứ sổ sách nhà Băn.

Tính tiền (đủ thiếu) bằng phiếu cho vay bằng bạc đồng (piastres) lời hai ly 2%.

Tính tiền (đủ thiếu) bằng tiền quan (francs) có thể thối lại bằng phiếu vay, hoặc cần trừ bằng các thứ tiền tại Pháp-quốc lời hai ly rưởi (2 1/2%)

Tính tiền gởi vào Caisse d'Epargne (Kho Tiết-kiệm) hoặc bằng tiền quan (francs) hoặc bằng bạc đồng (piastres). Về cách thức xin đến hỏi thăm.

Gởi tiền có định lệ, hoặc tính bằng tiền quan (francs), hoặc tính bằng bạc đồng (piastres). Và giá bạc và cách thức, xin đến thương nghị.

Trả nợ thế có tiền đầu (Escompte) và lãnh đòi nợ các giấy tờ về việc thương-mãi.

Sang giấy chịu nợ (traites), phiếu nợ (chèques.) hoặc sang giấy nợ tại các xứ phiên-thanh.

Cho hay và thi hành các việc cho nhà buôn-nợ (Bourse) ăn chung các nơi.

Cho mượn tiền trước mà phải thế hưu hàng hóa cùng là vân khế.

Tổng-lý
L. LASSEIGNE.

Phnom-Penh Bazar

TRƯỜNG-XUÂN

Giá bán sỉ

Núc áo bành tô màu ka-ki n° 5803 — 12 núc	0$40
Hình búp bê (poupée) mặc áo có ren — 12 con.	2 20
Giấy viết thơ có gạch hàng — 0m22×0,13 mỗi xấp 100 tờ đôi — 12 xấp.	5 00
Bâu trắng để lót cổ áo dài (Annam) — 12 cái	1 70
Giấy viết thơ « Idylle » mỗi hộp 50 tờ, 50 bao đôi có màu — 12 hộp.	8 55
Cartes postales Nhựt-bổn bằng cây thông, hình vẽ tay, có mấu « hoa-điểu » « Sơn-thủy » và hình người — một trăm. .	6 00
Cartes postales giặc Âu-châu — một trăm	1 60
Cartes postales hình xứ Cao-Mên, Đề-thiên, Đề-thích — một trăm.	2 00
Bao thơ vàng (chẳng niêm) thứ thường dùng — Mỗi gói.	2.50
Ngòi viết « Sergeant-Major » hộp 100 ngòi — 12 hộp . .	6.10

Gởi contre remboursement.

Chủ-nhơn Quản-lý,
LÝ-HỮU-DƯ.

25-26 et 27 *Quai Piquet Phnom-Penh.*

Rượu chác hảo hạng của AUGUSTE MATTEI làm tại bên xứ *Corse*, đã ngon vô song mà lại ngọt vô cùng.

Ai mua thì phải hỏi cho đặng tên AUGUSTE MATTEI.

Rượu này nơi Đông-dương chỉ có một mình hãng Denis frères trữ mà thôi.

Vinhlong Thương-nghệ Công-tỵ

1°) Xe hơi và tau đưa bộ hành, giắc ghe chở lúa.

2°) Sửa các thứ xe, bán đồ phụ tùng, bán đồ sắt và rèn đồ sắt (hàng rào vân vân).

3°) Tiệm trữ hàng hóa ngoại-quốc và đồ thổ sẵng.

Xin các ông lái buôn đường annam đậu, tiêu, mè tôi, trà Huế, trà Annam, thuốc lá bài, thuốc Gòvấp, thuốc sút, bao dệm hay là đồ thổ sẵng khác xin đến Tiệm của Hội tại chợ Vĩnh-long mà thương-nghị. Hội sẽ mua sát, và xin các ông chủ lò đường, sở trồng thuốc hay là những vật kể trên đây gởi thơ bàn tính cũng được.

Vinh-long, le 15 Mars 1920.
Le Directeur-gérant,
NGUYỄN-PHÚ-TOÀN.

Nam-việt Khách-lầu

HOTEL D'ANNAM

N° 80 Bd Charner et Carabelli Saigon
HUỲNH-HUỆ-KÝ CHỦ TIỆM

Kính cùng quí khách rõ : kể từ 1er Juillet 1920 tôi mới dọn một tiệm ngủ hiệu là Hôtel d'Annam (Nam-việt Khách-lầu), cũng có dọn phòng ở dưới đất, rất cận tiện cho quí khách.

HOÀI DƯƠNG BỊNH

Muốn trừ cái bịnh hoài dương thì phải lựa thứ thuốc bổ huyết bổ cân mà uống mới đặng.

Trong cái bịnh hoài dương nầy có nhiều cớ, một là não-cân có bịnh, hai là cốt chẩy suy khuyết.

Thường là cái việc giao cấu thì nó tăng hơn não-cân, nếu não-cân hư hại thì tinh tư dực loại-đọa. Bởi vậy ai có bịnh ấy nên uống thuốc Pilules Pink là một vị thuốc bổ não, cái sức nó bổ huyết bổ cân hay làm cho ngũ tạng lục phủ hưng vượng, thân thể tráng kiện, chẳng những công sáng trong việc làm ăn, mà lại năng du hí du thực nữa.

Tuy Pilules Pink tánh được mãnh liệt như vậy mặc lòng, chớ kỳ trung hiếu hạn, uống nó vào vô hại.

Tại xứ Thổ-nhĩ-kỳ và xứ Ai-cập là của đờn ông hay có năm thê bảy thiếp, thì hoàn thuốc Pilules Pink bán đắt vô cùng, thiệt hạ ưa dùng vì nó chữa cái bịnh hoài dương hay rất lẹ.

PILULES PINK
(Bổ-huyết hoàn đỏ)

Trong các hiệu thuốc tây-y-học, có trữ tiệm thuốc của ông de MARI et LAURENS Pharmacie Centrale, số Saigon.

TRẠI THỢ-MỘC CHẠM VÀ CẨN

Michel NGUYỄN-HIỆP-HÒA

Số 1, Tân-Hòa, đường Abattoir

Trại-tôi dùng toàn cẩm-lai, trắc, gõ đóng các món theo kiểu kim thời.

Bàn dân { mặt cẩm-thạch, thành cẩn hay không
mặt gõ liền bốn kiểu.

Bàn tròn { mặt cẩm-thạch, thành cẩn hay không
mặt gõ liền, bốn trụ, một trụ.

Bàn lầu 12 trụ, bàn rượu, bàn Salon, bàn liết.

Tủ áo, tủ rượu, tủ thờ cẩn hay chạm vàng ba, hai, một, vân, vân.

Quí ông muốn đặt xin gởi kiểu hay là đến tại nhà tôi lựa mua đồ có sẵn.

Pháp-Việt Khách-lầu
(HOTEL DE FRANCE)
N° 153 Rue Catinat Saigon
HUỲNH HUỆ KỲ, QUẢN LÝ

Kính cùng quí khách rõ, tôi quản lý Pháp-việt khách lầu vì mới sửa soạn phòng rộng mát sạch sẽ mời quí khách thưởng lãm chiếu cố. Kết cảm ơn.

Rượu Quina Skos

Là một thứ rượu, để uống rất bổ tốt lắm, đã có mùi thơm mà lại bổ ngươn khí. Chẳng bắt chước ai mà chế nên nó, mà nó tốt, cũng không rượu nào bì nổi được.

Bán tại hãng Établissements Dumarest, d'Indochine Saigon.

Solution Pautauberge

Ngày nay nhiều ông thông thái Âu-châu tìm đặng rằng mà chế một thứ cây khác mọc tại Âu-châu có một chất kêu là créosote.

Cách ít lâu, lại hai ông danh y langsa tìm ra rằng créosote mà chế được thành dược-phẩm thì là một thứ thuốc rất hiệu nghiệm thần trị bịnh đau phổi và đau ngực, vì créosote là một chất tánh hay chầy.

Kì ông bác-chế-y-sư hạng nhứt tại Paris là ông L. Pautauberge tìm ra được cách chế huyện créosote ra thành dược phẩm, trộn lộn với ba thứ khác mà làm ra một thứ thuốc nước, đặt tên là.

Solution Pautauberge

làm cho thiên hạ lấy làm lạ mà trí thuyên mấy triệu người bịnh.

Đó thật là một thứ thuốc linh nghiệm của chư tôn nên dùng khi chư tôn ho, mà có hơi rát, với đau trong hông và hơi khó thở.

Nếu chư tôn bị bịnh ho gió mà nặng và đau xót nơi hông, hoặc nếu chư tôn không thể làm sao hết được, thì chư tôn dùng không thứ thuốc nào mà hơn được solution Pautauberge, là thuốc làm cho hết ho và hết đau, mà lại làm cho ban đêm nghỉ yên nữa.

Chư tôn khi cũng có nghe thấy biết bao nhiêu người mặt mày buồn bực, xanh xao, ho hao hen, xây xẩm mày mặt, nhức đầu mỏi mệt nơi mình, bạch đới rã, mồi tay chân, đau nhức trong xương cốt, nóng hầm nơi lỗ mũi, lỗ tai, bịnh nhiều nước miễn ngọt.

Ấy là tại thân thể mấy người ấy hết hoi chất mà cái bào chế y sư Âu-châu biết rõ là chất hypophosphate de chaux hai chất ấy đều có trong Solution Pautauberge là thuốc trị huyện những người vướng chứng bịnh ấy.

Có hạnh phúc chi hơn là có con mà được sức khỏe. Nếu muốn nuôi con cho nên sự, và để, nếu con [illegible] ăn ngủ và khí bẩm yếu, và nếu cho chúng nó trở ra được vậm vỡ, sức khỏe, ăn chơi, thì nên cho chúng nó uống Solution Pautauberge là thuốc ngừa cho chúng nó khỏi bịnh ho lao, khỏi quê, khỏi bứu vì [illegible] hình dạng xấu xa. Chúng nó mau lớn [illegible] vậm vỡ. Những người tuổi trẻ mà làm công việc khổ nhọc thì cũng là vậy.

Những chứng bịnh chẳng tốt mới kể trên đây mong làm cho người phải vướng sanh thêm một bịnh nữa rất dữ tợn là bịnh ho lao, bịnh nầy tại Đông-dương người Annam và Chi-na mắt phải biết là bao nhiêu.

Chư tôn chẳng nên ở hờ, không lo điều trị, để cho tới vướng bịnh ho lao, gây kia không còn phỏi thở, mà phải chết ngột. Solution Pautauberge chẳng những là dự phòng tật bịnh, mà trong khi điều dịch bịnh căn thì chư tôn cũng hãy sức lực mình thêm lên, khỏe khoắn trong mình, mặt mày vui vẻ, siêng sắn, ăn ngon và lại tráng dương nữa.

Độ uống dực chừng:

từ 2 tới 4 muỗng lớn mỗi ngày cho người lớn.

từ 2 tới 4 muỗng nhỏ mỗi ngày cho con nít.

Cách dùng:

Thuốc Solution Pautauberge để uống và không phạt tỉ.

Uống thuốc Solution Pautauberge liền trước bữa ăn, trộn một muỗng lớn trong nửa ly nước đường, muỗng nhỏ thì nước đường ít hơn một chút.

Bán tại

Pharmacie Principale Solirène, Saigon
Pharmacie Franco Asiatique Hélary, [illegible]

PHARMACIE SHANGHAI
Có trồng răng và thay con mắt

M. Triều-Cương, chủ-nhơn ở đường Marins số 188, Cholon, còn ở Saigon thì tiệm của M. J. Hà-kim-Tường, N° 9 Boulevard Galliéni và M. Cam-Lon N° 27 rue d'Adran có trữ bán các thu thuốc của bổn đường

THƯỢNG HẠNG HỒI XUÂN
(THUỐC ĐIỀU KINH DƯỠNG TỬ)

Phàm con người sanh ra gồm là thì khác hơn đờn ông, là việc đường kinh và thai nghén sanh sản, những việc đường kinh là phương cần nhứt cho việc thai nghén, nếu đường kinh thất thường thì khó mà có thai nghén cho đặng. Bởi nơi trong thì nhiễm lấy bịnh thất tình ngoài thì cảm đều lục dâm thiên nên khí huyết suy nhược, kinh nguyệt hoặc trôi, hoặc sục, hoặc bấm, hoặc dời ngày xa, đi ngược lên, làm chứng thổ huyết, sanh bịnh nầy chứng kia là đó nơi đường kinh nguyệt chẳng tốt mà ra, cho nên Bổn-đường chẳng hề tiết công mà tìm thuốc thượng hạng noi theo lớp trước mà để lại, chọn lựa phương thuốc điều kinh nầy, chọn rồng thuốc tốt mà bào chế nên thuốc « Thượng Hải Bạch-phụng-Hoàn » hễ dùng đến thì chơn nguồn đầy đủ, tự nhiên mạnh mẽ không đau, sẽ có thai có nghén mới là lạ chớ.

TRỊ NHỮNG CHỨNG:

Kinh nguyệt hoặc trôi hoặc sục, huyết kinh ra nhiều, huyết băng ra xối xả, bạch đới, bạch dâm, huyết bạch ra dầm dề, nhơn khí huyết hư lắm bậc đường kinh, làm đau bụng đau ruột, kinh nghịch hành thổ huyết, bí đái bí ỉa, phát nóng lạnh, xương cốt, mỏi tê, huyết kinh dợt hoặc bầm đen, nhơn hoành sanh nghịch sẵng thai y (nhau) chưa ra, ngơi nhau sáng hậu huyết ứ động khôi đóng cụt trướng lên làm đau bụng, hoặc thai bịnh chẳng an, các chứng ấy đều dùng thuốc nầy uống với rượu thì thấy công hiệu, chỉ như đờn bà chưa con thì sẽ có thai, còn như có thai sẵng thì an thai, hoặc sanh đẻ rồi dùng thì càng hay hơn vì bổ ích khí huyết, những người ôm yếu dùng đến trở nên mập, thiệt là thuốc dưỡng tử vệ sanh của đờn bà hay hạng nhứt trong hoàn cầu.

Mỗi hộp bổn hoàn giá. . . 1$00
Mười hai hộp giá. 10 00

P.S. Nếu chư quí bà quí cô có bạch đái nhiều thì nên dùng thuốc nầy và thuốc bột thục (trị bạch đái được) mỗi gói 0$20 thì bổn đường dám hứa chắc trong một tuần thì hết bịnh chẳng sai.

Thuốc bột nầy mỗi ngày rửa hai lần, mỗi lần dùng nửa gói pha với nước ấm chừng một lít mà bôm thì thấy thần hiệu, hãy mua thử sau mới rõ thuốc hay.

THUỐC BỔ PHẾ THẦN HIỆU

Thuốc nầy rất nhiệm mầu trị cảm lẹ lắng tinh điều, đã êm ái lại khoẻ hòa, phàm bịnh mới phát tức thì dùng đến trong giây phút liền thấy hiệu nghiệm vô cùng. thuốc chế xổ rẻ cây tùng (Thông) vô anh đào chọn với vị quí dược hiệp nên phương hay, chủ trị về chứng thương phong (cảm gió) mà sanh ho, hen đàm siễng, hoặc khạt ra máu; con nít nhơn phong hàng hơi thở nóng nảy, phế lao, phế nhiệt, tắc tiếng, đau xóc hông, lói tức, hoặc liền nuôi bịnh ho, cả thảy các chứng bịnh thuộc về phổi, họng hông, mà sanh thì dùng thuốc nầy liền tiêu tán những đàm đặc, cuồn họng đặng thông, hoặc ban đêm ho ngủ không đặng dùng đến liền tảng đàm hạ khí hết rứa họng êm ái nghỉ an, như thường, rõ ràng phương thuốc trị hung hộ phế bộ rhứt hạng hay không thuốc nào bì kịp, công hiệu rất linh nghiệm lẹ làng mau thông ngũ quan cửu khiếu.

CÁCH DÙNG

Trước khi dùng thuốc phải lắc ve thuốc cho thuốc trộn cho đều, mỗi ngày uống bốn lần, người lớn thì mỗi ăn uống 2 muỗn café, cách ba giờ đồng hồ uống một lần, như bịnh giảm lần thì cùng giảm thuốc, còn con nít một hai tuổi cho uống 10 giọt, từ 2 tuổi đến 6 tuổi, uống 15 giọt từ sáu đến 11 tuổi uống 20 giọt, từ 11 tuổi đến 16 tuổi uống nửa muỗn café như chứng bịnh chưa dứt thì cứ việc uống hoài cho đến thiệt hết mới thôi, đừng có khi uống khi nghỉ sau mới rõ thuốc hay thượng phẩm.

Mỗi ve giá là . . . . 0$40

MAISON TONKINOISE
GRAND MAGASIN DE Soieries TONKINOISES Gros et détail
DONG-THINH
PRIX TRÈS AVANTAGEUX POUR l'Achat en Gros
Hanoi, 4 Rue de la Soie 4, — Hanoi

Bổn hiệu bán sỉ và bán lẻ đồ các hàng Bắc-kỳ như Xuyến bông [illegible], Nhiễu minh gò, Lương, The, Lượt lồng, Đũa mình bằng, các thứ Lụa [illegible] vòng, Lãnh hẹp, Sa tron, Sa hoa, v. v. Hàng đen, trắng, màu [illegible] mỗi đều có bán hết thảy. Hàng tốt nước [illegible] giá [illegible]

Bổn hiệu xưa nay vẫn chuyên về nghề bán các hàng The, Lụa [illegible] (Soieries Tonkinoises), mua ngay tại chỗ làm ra, nên có thể tính giá [illegible] hạ, để mấy nhà mua sỉ (en gros) đặng kiếm lời nhiều.

Lại nhận mua giùm (commission) các đồ Bắc-kỳ chế tạo ra như đồ đồng, đồ cẩn, đồ thêu đồ sơn theo kiểu Nhựt-bổn, nữ tây và các thứ đồ da như yên ngựa, dây tây, dây ta, bóp (porte-feuilles) vân vân.

Hàng gởi theo lối lĩnh hóa giao ngân (contre-remboursement) song gởi cho một chút tiền trước thì sẽ được trừ olo về cái phần tiền đã trả trước đó (*toute avance de fonds aura droit à une remise de 2olo.*)

Chư quí khách ở xa muốn lấy kiểu hàng (échantillons) hỏi giá hay là mua món gì xin cứ viết thơ lại, bổn hiệu sẽ hết sức làm cho đặng vừa ý.

Chủ nhân : Madame NGUYỄN-THỊ SÁU

KHOÁN CHẤT THUỶ
(*Nước suối kim thạch*)
VICHY
PHÁP QUỐC TUYỀN
VICHY-GRANDE-GRILLE
VICHY-HOPITAL
Có bán nguyên ve và nửa ve.
Trị bịnh thương tì, trường nhiệt, bịnh Phong — Bạch-đới chế lắt-léo.
Trị bịnh đau gan và bịnh đầm.
Hãy coi chừng đồ giả mạo, khi mua phải chỉ cho trúng thứ nước nào mình muốn dùng.

VICHY-ÉTAT ĐIỀU TỀ
SEL VICHY-ÉTAT là nước [illegible] nước suối ấy mà ra. — Có hộp [illegible]
PASTILLES VICHY-ÉTAT mỗi khi ăn cơm rồi uống chừng 2, 3 hoàn thì dễ tiêu hóa.
COMPRIMÉS VICHY-ÉTAT dùng để cho mình dọn nước xị (*Môi-khí-chất*)

Saigon — Imp de l'Union
L'Administrateur Gérant : NGUYỄN-VĂN CỦA

Certifie le tirage de trois mille ex.
Saigon le 2[illegible] Novembre 1920